№ 25. Rok 1849. Czwartek. 1 Lutego.

Wychodzi codziennie prócz Niedzieli i świąt uroczystych. Prenumerata przyjmuje się w Księgarni St. Gieszkowskiego przy ul. Grodzkiej Nr. 117

Kwartalna przedpłata na Gazetę Krakowską wynosi ZłR. 4. — Miesięczna Złp. 6. — Prenumeratę przyjmują wszystkie Urzęda Pocztowe

GAZETA KRAKOWSKA.

Kraków.

TOWARZYSTWO NAUKOWE

z Uniwersytetem Jagiellońskim połączone.

Stósownie do swojéj Ustawy odbędzie się publiczne posiedzenie w d. 3 b. m. o godz. 11. w Amfiteatrze Nowodworskim. Posiedzenie to zagai stósowną przemową Prezes Towarzystwa, a oraz Rektor Uniwersytetu; następnie członek Towarzystwa L. Siemiński odczyta rzecz: O Eschilusie i jego tragedyi Agamemnonie; zakończy zaś posiedzenie człon. Tow. Franciszek Wężyk odczytaniem kilku scen z Dramatu pod napisem: *Bezkrólewie.*

W Sobotę d. 3 Lutego b. r., Wiolonczellista **Fran. Szmidt**, uczeń sławnego Servais. da się u nas słyszéć na tym szlachetnym instrumencie. Dzienniki zagraniczne pełne są pochwał tego artysty — a mianowicie *Algem. Musikzeitung* Nr. 153 z r. 1846, — *Theat. Zeitung* 1847, — jako też: *Humorist*, *Wanderer*, *Central Organ der Musik*,— *Musik Anzeiger*, i t. d. i t. d. Dawno już niesłyszeliśmy wiolonczelli w koncercie, tém większą dla nas przyjemnością będzie wielka gra p. Szmidt, który szczególnéj w Adogio ma być nieporównanym.

Drugi Koncert Apolinarego Kątskiego.

Co do sztuki, techniki, mechaniki, Apollinary Kątski, jest to polski Paganini — nikt temu nie zaprzeczy. Uczeń włoskiéj szkoły przywłaszczył sobie wszystko to, co tylko ona posiada z bogactw skrzypcowych. Bliższy rozbiór gry jego, zastrzegamy sobie po koncercie, który w dniu wczorajszym świetnie zebranéj Publiczności na dzień 2 Lutego t. j. w Piątek w teatrze wśród powszechnych oklasków zapowiedziany został.

Wiadomości Polityczne.

Austrya.

Od nowego roku wykładają w 1 klassie licealnéj w Ołomuńcu, matematykę, historyę naturalna i filozofię w języku sławiańskim. Zaproponowano oraz zaprowadzenie języka sławiańskiego we wszystkich gimnazyąch w Morawii i Szląsku: w Kromierzyżu i Straszniey zaczną wykładać w tym języku religię, historyę i jeografię.

Ministrowie Szwarcenberg i Bruk 17 b. m. wezwani zostali telegrafem do Ołomuńca.

W Peszcie ustanowiono centralną komissyę wojenną, która śledzić będzie procesa polityczne.

Podczas gdy z Gorycy listy o różnych niepokojach i niechęciach w Lombardzkiém głoszą, otrzymujemy z Tryestu z 13 b. m. wiadomości marynarzy wracających z Wenecyi, o przeciwném usposobieniu ludu na Lagunach. Zwołana Consulta państwa Weneckiego oświadczyła się ilością 36 głosów na 50, za wejściem na powrót w związek państw austryackich. Tylko głos Manina wymógł że wykonanie uchwały téj na późniéj odłożono.

Korespondent z Raab pod dniem 8 Stycznia donosi ważne uwiadomienie król. kommissarza hr. Felixa Zichy. „Dekretem JO. księcia Alfreda Windiszgrätz przyzwala się prawny obieg banknotów jedno-i dwureńskowych, i nakazuje się przyjmowanie ich w wypłatach do kas cesarsko-królewskich, aż do dalszego w tym względzie rozporządzenia Jego C. K. Mości."

Według wiadomości z Pesztu d. 18 b. m. rozeszła się pogłoska że Kossuth niedowierzając Debreczanom puścił się d. 15 do Wielkiego Warażdynu. Debreczyn zaś zamyślał wyprawić deputacyę do Księcia Windiszgrätz.

Między Węgrami, czyli raczéj między tłumami zbrojnemi teraz dopiéro rozwijać się zaczynają te myśli i uczucia, które potąd trwoga jedynie w jedności utrzymywała. Do Laibachu przybyło 400 jeńca Węgierskiego; jedna część z nich przy broni, prowadziła drugich bezbronnych. Zbrojni należą do tych, którzy za zbliżeniem wojsk cesarskich dobrowolnie poprzechodzili: bezbronna trzecia część rusza do Włoch jutro.

Lwów 12 Stycznia. W skutek rozporządzenia wysokiego ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25 listopada 1848 Nr. 5 cyrkuły galicyjskie: Wadowice, Bochnia, Sącz, Jasło, Tarnów i Rzeszów przydzielone zostały do c. k. komisyi gubernialnéj w Krakowie w tym sposobie, że taż komisya na przyszłość zawiadywać będzie sprawami politycznemi tegoż terytoryum podług zakresu działalności c. k. Rządu krajowego z wyjątkiem niektórych temuż Rządowi zastrzeżonych przedmiotów, a to pod kontrolą galicyjskiego Gubernatora krajowego. — Co niniejszém do powszechnéj wiadomości podaje się z tym dokładem, że rozszerzona przez to działalność c. k. Gubernialnéj komisyi krakowskiéj z d. 1 lutego 1849 początek swój bierze.

Peszt 16 Stycznia. Z dniem dzisiejszym rozpoczynają się tu śledztwa urzędowe dla wykrycia udziału szczególnych osób, w rewolucyjnych węgierskich zabiegach. W tym celu ustanowił książe Feldmarszałek Windiszgrätz osobną ces. król. wojskowo polityczną centralną kommissyę. —

Najnowsza wiédeńska gazeta umieszcza treść przyjętego przez c. k. przednie czaty listu z 4-7 Stycznia, pisanego przez hr. Władysława Csaky do swéj matki — przydając, że czasem jedynm krótkim wyrazem maluje się cały człowiek dokładnie. — Osnowa listu następna:

„Kochana Matko! Siedzę tu jak bałwan, niemogąc nic pewnego począć. Przedewczoraj pojawiły się pojazdowe czaty jen. Schlicka w Magyaranie, kędy stało 400 naszych ochotników, do odwrotu zmuszonych. Jednego z nich ubito, nieprzyjaciół zaś padło czterech.

Napad ten sprawił znaczny popłoch; jednakże nie zdaje mi się, żeby miano na Spiskie uderzyć: będzie to raczéj manewr dla zasłonięcia Koszyc. Nie biorę w tém wszystkiem co się tu dzieje żadnego udziału, i nie myślę bynajmniéj mieszać się do czegokolwiek, — możesz więc być w téj mierze spokojną. W najgorszym jednak razie, mam konie wierzchowe i pociągowe w pogotowiu. Wszakże spodziewam się, że do tego nie przyjdzie i musiałoby pójść bardzo niepomyślnie, gdyby Meszaros w tych dniach nie *zeszlikował Szlika*.

Dnia 7 Nieprzyjaciel ustąpił już ze Spiskiego. Odwiedziny jego kosztowały nas jednego poległego oficera, sam zaś zato utracił 14 w zabitych, między tymi 2 oficerów. — Pod Koszycami niepowiodła się na dniu 4 bitwa dla haniebnego tchórzostwa Hewezkiéj gwardyi narodowéj, t. j. niewystawiwszy się nasi na strzały, podali plecy w popłochu. Haniebnie!

Pisał mi o tém wypadku Meszaros z wielkiem oburzeniem.

O mnie bądź kochana matko spokojna. Urządziłem wszystko do ucieczki jak najlepiéj. Od czasu jak się tu zająłem kierunkiem spraw wojskowych i cywilnych, pracuję nad miarę . . . teraz nawet pełno jest ludzi w pomieszkaniu."

Anglia.

Bawi teraz z poleceniem rządu w Egipcie inżynier Stephenson, robiąc pomiary projekta przeprowadzenia kolei żelaznéj przez cieśni-

nę Suez. Obiecują tu sobie wiele po nim, i spodziewają się że plan przyjdzie do skutku.

Francya.

Dziś minister spraw wewnętrznych podał zgromadzeniu narodowemu trzech kandydatów do vice-prezydentury, imieniem prezydenta Bonapartego. Pierwszym z poleconych jest p. Boulay, należący do centrum w zgromadzeniu; drugim jen. Baraguay d'Hilliers prezydent klubu Reprezentantów Rue de Poitiers; trzecim p. Vivien były vice-prezydent w radzie Stanu za monarchii. W Radzie ministrów dzisiaj mocno się umawiano, ażeby vice-prezydenturę oddać p. Odillon Barrot; trudno jednak było przełamać opór jego; oświadczył się bowiem, iż raczéj z gabinetu występuje, niżli ofiarę przyjmie.

Wyprawa Tulońska, mówi dzisiejszy dziennik *Assemblée* wikła sprawę francuską więcéj niż myślano z pozoru. Radaby wprawdzie Francya wylądować we Włoszech, jest jednak pewne mocarstwo w Europie, którego powaga sparaliżować może i zmowy angielskie, a właśnie z tego co się w Neapolu teraz toczy, wnosić możemy, że Francya nie ośmieli się uwłaczać Rosyi. Ku wewnątrz podobnie rząd nie najwyśmienicićj stoi. Czerwonych republikanów głos jeszcze nie zamilkł, a zgromadzenie liczy ich nie mało. Zrywać z nimi nie można jeszcze póki zgromadzenie żyje. A zresztą jaka interwencya byćby to miała, kiedy sąsiedzkie papiestwu państwo północne domaga się bezwarunkowego przywrócenia Papieża. Neapol, Hiszpania, Portugalia jawnie już wystąpiły, co także przyczynia węzłów do rozplątania. Dla tego dotąd nic pewnego, jak tylko, że Francya się uzbraja, gotuje 12 do 14 wojennych parопływów, 4 pułki liniowe po trzy bataliony, 1 pułk lekkiéj piechoty i dwie baterye; w ogóle 10 do 12,000 ludzi.

Niemcy.

Brema 18 *Stycznia*. Na wczorajszém posiedzeniu uchwalono następujące artykuły co do sposobu, jakim senat ma być obierany: Całe mieszczaństwo społem obiera członków senatu: wybranym może być każdy według przepisów uzdatniony, kto ma lat 30; — Ale kto ma już krewnego w następnéj linii w senacie, ten wybranym być nie może. — Kto się zaś po wyborze zpowinowaci, ten przeto nie traci miejsca w urzędzie; — Oprócz tego uczyniono wniosek, ażeby dłużnik bankrutujący wtedy dopiéro mógł być obranym, gdy wierzycieli zupełnie pozaspakaja.

Szwajcarya.

Gazeta Ticinese pisze z Tesynu. Po niejakiéj ciszy kilkumiesięcznéj znowu się zanosi na coś groźniejszego. Reprezentanci nasi otrzymali dwie noty feldmarszałka Radetzkiego; pierwszą odmawia zezwolenia przywrócić stosunki internacyonalne z rządem tesyńskim, dopokąd Tesyn niedopełni dekretem zapowiedzianego wydalenia emigrantów włoskich; drugą grozi ścisłem zamknięciem granic. Powodem do tych kroków dało ciągłe przemycnictwo broni i przechowywanie lombardzkich przychodzców rewolucyjnych Mazziniego i kollegów jego; tu drukują oni swe listy i proklamacye tchnące mordem i pożogą, z tąd rozsyłają podmawiaczy buntujących wojska cesarskie do dezercyi, jakoż istotnie jeden z tych emisaryuszów Mazziniego ujęty i rozstrzelany został. Rząd tesyński przekonawszy się rzeczywiście o tajemném przesiadywaniu Mazziniego i jego knowaniu w kantonie, jako też mając w dowodzie pisma jego pod datą z Turynu, rozkazał użyć wszelkich środków do schwytania Mazziniego, i nad granicami czuwać jak najmocniéj.

Włochy.

Dzienniki rzymskie mówią o Wenecyi: Przeciw Wenecyi zaczynają zbrojno występować. W ostatnich tygodniach posłano wiele dział ciężkiego kalibru przeciw Malghera, którą coraz ciaśniejszym węzłem opasują. Rząd w Wenecyi rozpisał tymczasem wybór nieustającéj Assemblea, która ma reprezentować państwo. Na każdych 1500 mieszkańców przypada jeden reprezentant, wszystkich w ogóle będzie 128, do czego Wenecya 33, Chioggia 9, wojsko 9 itd. dostarczyć mają. — Wyborcą zostaje się w 21 roku, a obranym można być w 25 latach.

Florencya 10 *Stycznia*. Dziś uroczyście otwarte zostało zgromadzenie prawodawcze. W. książę sam je zagaił mową od tronu, z któréj ten odkres gazety szczególnie przytaczają: Nasze stosunki z mocarstwami Włoch są nie tylko tchnące pokojem, ale serdeczne. Nie zapomnimy nigdy że jesteśmy z Włochami jak palce jednéj dłoni, powołane chwycić oręż waleczności i zgody, co jedno nam ojczyznę zbawić i prawdziwą wolność zapewnić może.

Turcya.

Bukareszt 26 *Grudnia*. Rozruchy i zgroźliwe zajścia w sąsiedzkiéj Siedmiogrodzkiéj ziemi spowodowały tutejsze ministeryum spraw wewnętrznych do zabezpieczenia granic od napadów lub gwałtownego wdziérania się. Postanowiło więc: 1) że tylko głównemi drogami i to za należytemi paszportami dozwolony jest odtąd wstęp do kraju; 2) wszelkie władze pograniczne mają przy widymowaniu paszportów ściśle przeglądać papiéry i inne rzeczy podróżnych; 3) do podróży po kraju również są potrzebne paszporta, z szczegółowém wymienieniem jéj celu i potrzebnego do téj czynności czasu. Z drogi wytkniętej zbaczać nie wolno; osoby zaś, którym podobne paszporta zostaną wydane, mają być nadto pewne, i władzom zupełnie znajome.

Z pogranicza Bośni. Z końcem grudnia r. z. pisze Zagrzebska gazeta, powróciła starszyzna turecka do domów z Trawniku, gdzie się dłużéj jak przez dwa miesiące naradzała z baszą bośniańskim. Narada ich tyczyła się głównie ulepszenia stosunków włościańskich w Bośnii i doli chrześciańskich jéj mieszkańców. Porta uznała już dawniéj niecо tego potrzebę, lecz zwierzchnicy tureccy jéj podwładni, opiérali się dotąd każdéj reformie. Wielu było tego zdania, by chrześcian bośniańskich zupełnie rozbroić i mieć ich ciągle na oku, a tym sposobem wcześnie zapobiedz wszelkim zbrojnym rozruchom. Stanęło jednak na tém, że według nakazu w. porty ulżono chrześcianom w Bośnii, a mianowicie uwolniono ich od osobistych ciężarów, i porównano w obliczu prawa z Moslemitami. Mimo to lud nie może zapomnieć dawniejszego ucisku, burzy się i grozi powszechném powstaniem. Liczy przytém na pomoc Serbów i Czarnogórców. Z tego powodu otrzymali wszyscy Mahometanie od 14 do 60 lat jak najściślejszy rozkaz, uzbrojenia i zaopatrzenia się w strzelnicze przybory.

ROZMAITOŚCI.

W m. Warszawie w r. b. wyszły następujące dzieła: Pierwszy zeszyt dzieła p. t.: *Przegląd dwóch światów*. — Tom pierwszy trzeciego *Grzechu* p. t.: *Gniew* czyli *Głownia piekielna*. — Poszyt 8 dzieła p. t. *Album malownicze*. — Pierwszy tom *Historyi Cywilizacyi Rzymu*. Zapowiedziane dzieła: Jan Glücksberg wyda tłómaczenie drugiego oddziału *Pamiętników Lekarza* który ma nosić tytuł: *Naszyjnik królowéj*. Ma wyjść także dzieło o *Demokracyi* przez Guizota. Świetne niegdyś stanowisko Autora, położenie jego obecne, sąd niezaprzeczonéj powagi, rzucają nieskończony na te karty interes. Ogromny nakład wspomnionego dzieła, w przeciągu dni dwóch, zupełnie przez czytającą publiczność paryzką wyczerpanym został. Po takim wstępie, miło nam donieść, że przekład onego, skreślony piórem słynnego w literaturze krajowéj pisarza, wyjdzie niebawem i w Warszawie na widok publiczny.

Doniesienia Urzędowe.

Nr. 7136.

CESARSKO-KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ.

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W skutek prośby Klary z Szestauberów Zajączkowskiéj i Macieja Szestaubera o przyznanie im spadku po bracie ich Franciszku Szestauberze pozostałego, składającego się z jednéj trzeciéj części summy złp. 526 gr. 8 z procentem po 5% od dnia 8go Marca 1845 r. oraz kwoty złp. 200 z procentem po 5% od dnia 22 Lutego 1848 r., tudzież kosztów w ilości złp. 78 gr. 22, — na summie 3,000 złp. realność Nro 607 w Gminie V. miasta Krakowa obciążającej, ubezpieczonych; — po w. w. C. P. w ślad art. 12 Ustawy hypotecznej, — wzywa mających prawo do tego spadku, aby takowe w terminie trzech miesięcy C. K. Trybunałowi przedstawili, gdyż w razie przeciwnym, spadek rzeczony zgłaszającym się Klarze z Szestauberów Zajączkowskiéj i Maciejowi Szestauberowi przyznanym zostanie.

Kraków dnia 11 Grudnia 1848 roku.

Sędzia Prezydujący,
J. Czernicki.
Za Sekretarza,
(2r.) P. *Burzyński.*

Jutro z powodu uroczystego święta. Gazeta Krakowska nie wyjdzie.

Redaktor: Władysław Łżycki.